

Motion till riksdagen 2020/21:3878

av **Jakob Forssmed m.fl. (KD)**

med anledning av prop. 2020/21:121 Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda och förstärkta stöd vid korttidsarbete och omställningsstöd för företag med anledning av coronaviruset

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera tidsperioden som förstärkningen och förlängningen av företagsstöden gäller och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera utformningen av företagsstöden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera behovet av informationsinsatser kring förlängningen av det förstärkta stödet vid korttidsarbete och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I propositionen föreslås att den förstärkning av stödet vid korttidsarbete som innebär att en arbetstagares arbetstidsminskning kan uppgå till 80 procent av ordinarie arbetstid förlängs en månad, t.o.m. april 2021, och att staten även under denna månad tar en lika stor andel av kostnaden för stödet vid korttidsarbete som under perioden januari–mars 2021, dvs. 75 procent. Propositionen innehåller även en förslag till förlängning av omställningsstödet till att även omfatta perioden mars och april 2021. Vidare föreslås att medel för att inkludera lönekostnader i det förstärkta omställningsstödet, det s.k. nedstängningsstödet, tillskjuts och om ökade anslag till Tillväxtverket och Skatteverket för hanteringen av detta. Förslag finns även om ökad låneram för att ingå ytterligare avtal om vaccin mot covid-19.

Förstärk och förläng stöden ytterligare

Kristdemokraterna anser att de förstärkningar och förlängningar av företagsstöden som nu görs är välbehövliga och efterlängtrade. Men det är inte tillräckligt. De stödåtgärder som regeringen satt in under den ekonomiska kris som följt av coronapandemin har präglats av sena besked, krångliga regler och utdragna handläggningstider. De förstärkningar och förlängningar som gjorts av stöden har skett för någon eller några månader i taget, vilket ytterligare bidragit till ett lapptäcke av olika regler och krav för företagen att leva upp till och för de handläggande myndigheterna att planera för. Många i grunden livskraftiga företag är nu i sämre skick än då krisen först drabbade oss för ett år sedan. Det är därmed än viktigare med tydliga och långsiktiga besked. Givet att vaccineringshastigheten inte är den önskade kan vi redan nu veta att företagen behöver stöd inte bara i mars och april utan även i maj och juni – och troligen ännu längre. Regeringen konstaterar själva i propositionen att ”även om arbetet med vaccinering påbörjats är smittspridningen på en fortsatt hög nivå, vilket har föranlett skärpta restriktioner. Det innebär att spridningen av covid-19 kommer att ha en fortsatt stor ekonomisk påverkan på många företag under ytterligare en tid”. Kristdemokraterna anser därmed att den förstärkning av stödet för korttidsarbete och den förlängning av omställningsstödet som föreslås i propositionen inte bara bör gälla t.o.m. april utan även för maj och juni 2021. Att regeringen inte förlänger åtgärderna ytterligare redan i denna proposition, trots att de uppenbarligen är väl medvetna om att krisen för företagen inte är över, är inte tillfredsställande. Företagen behöver klara och tydliga besked, och myndigheterna som handlägger stöden behöver arbetsro – inte fler kortsiktiga justeringar. Riskerna med att redan nu ge besked om förlängningar får också betraktas som relativt få och små, givet stödets utformning och den prövning som sker. Kristdemokraterna anser att tidsperioden som förstärkningen och förlängningen av företagsstöden gäller bör utvärderas i enlighet med ovan. Detta bör regeringen ges till känna.

Otillräcklig ersättning för lönekostnader

Kristdemokraterna välkomnar att lönekostnader kommer att kunna räknas med bland de fasta kostnader som det förstärkta omställningsstödet, det s.k. nedstängningsstödet, baseras på. Vi har under lång tid påpekat behovet av ersättning för lönekostnader i de branscher som drabbas särskilt hårt av de restriktioner som införs. Nedstängningsstödet kommer dock bara de företag till del som drabbas av total nedstängning inom ramen för pandemilagen. Alla de företag som under lång tid drabbats, och fortsätter att drabbas, av partiell nedstängning i form av t.ex. serveringsförbud, förkortade öppettider eller begränsningar i antal kunder/gäster som tillåts i verksamhetens lokaler har fortfarande inte möjlighet att få rimlig ersättning för sina lönekostnader. De får inte räkna in lönekostnader som grund för omställningsstödet. Samtidigt har de svårt att permittera sin personal när de behöver hålla verksamheten öppen.

Kristdemokraterna anser därför att riktade stöd till de branscher som drabbas hårdast bör övervägas – vilket vi har påpekat upprepade gånger under pandemins gång. Företag i branscher som drabbas på ett särskilt sätt av restriktioner, svårigheter i omställning och/eller begränsningar i nyttjandet av de företagsstöd som redan finns bör kunna få ta del av riktade stöd, t.ex. i form av sänkta arbetsgivaravgifter för särskilt utsatta branscher. Regeringen har redan identifierat ett antal särskilt utsatta branscher vid återinförandet av hyresstödet. Till att börja med skulle samma branschurval kunna

vara aktuella för sänkta eller borttagna arbetsgivaravgifter. Även flera remissinstanser – bl.a. LO och Handelsanställdas förbund – framhåller behovet av ett riktat extra stöd till företag i de branscher, främst inom den kontaktnära sektorn, som inte kan bedriva verksamhet på grund av restriktioner eller rekommendationer eller av andra länders beslut att stänga gränser.

Dessutom behöver mer flexibilitet införas i korttidsstödet, särskilt för företag som inte har kollektivavtal – vilket är majoriteten av de mindre företagen – så att personal kan permitteras i olika grad. Större bolag kan permittera i olika grad för olika driftsenheter, men för de mindre företagen finns inte alltid den möjligheten. I många fall kan det vara lämpligt att låta vissa delar av personalstyrkan permitteras mer, medan andra jobbar mer. Återigen vill Kristdemokraterna även lyfta behovet av att ta bort det krav på att säga upp visstidsanställda, provanställda och vikarier som inte anses vara verksamhetskritiska som finns för att få del av korttidsstödet. Att företag mitt i krisen tvingas säga upp personal för att få stöd, försvårar ytterligare för personer som har en svagare position på arbetsmarknaden och går emot internationell kriserfarenhet.

Kristdemokraterna anser att utformningen av företagsstöden bör utvärderas i enlighet med ovan. Detta bör regeringen ges till känna.

Utökade kompetensinsatser vid korttidsarbete

Kristdemokraterna efterfrågar utökade informationsinsatser om att nya regler för korttidsarbete trädde i kraft den 1 januari 2021 som innebär att stödet vid korttidsarbete kompletteras med ersättning för kompetensinsatser. Regeringen bör arbeta mer aktivt med att få fler arbetsgivare att erbjuda sin permitterade personal fortbildningsmöjligheter. Det är viktigt att bryta passiviteten och att ta till vara den tid som nu finns för att utöka kompetensen hos arbetsstyrkan. Kristdemokraterna anser att informationsinsatserna kring möjligheten till kompetensutveckling för korttidspermitterad personal bör utvärderas i enlighet med ovan. Detta bör regeringen ges till känna.

Snabbare handläggning och utbetalning av stöd

Kristdemokraterna välkomnar också de extra resurser som tillförs de myndigheter som hanterar ansökning, utbetalning och kontroll av företagsstöden. Många i grunden livskraftiga företag är nu i än sämre skick än vid krisens början. Därför är det ännu större fara med dröjsmål, vilket Kristdemokraterna påpekat upprepade gånger för regeringen. Många företag väntar dessutom ihärdigt på besked gällande tidigare ansökningar. Varje veckas och månads fördröjning innebär en ökad börda i form av större oro och försämrad likviditet för företagen. Förlängningen och förstärkningen av stöden, liksom utbetalningarna, måste därför komma på plats så snart det över huvud taget är möjligt.

Jakob Forssmed (KD)

Michael Anefur (KD)

Sofia Damm (KD)

Hans Eklind (KD)

Hampus Hagman (KD)

Robert Halef (KD)